

פורים

פורים כי-פורים

מובא בגמרא במסכת פסחים סח ע"ב: "רבי אליעזר אומר: אין לו לאדם ביום טוב אלא או אוכל ושותה או יושב ושונה. רבי יהושע אומר: חלקהו, חציו לאכילה ושתיה וחציו לבית המדרש. ואמר רבי יוחנן: ושניהם מקרא אחד דרשו, כתוב אחד אומר (דברים טז) עצרת לה' אלהיך, וכתוב אחד אומר (במדבר כט) עצרת תהיה לכם.

רבי אליעזר סבר: או כולו לה' או כולו לכם. ורבי יהושע סבר: חלקהו, חציו לה' וחציו לכם. אמר רבי אלעזר: הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם. מאי טעמא - יום שניתנה בו תורה הוא". ר' אליעזר ור' יהושע נחלקו לגבי יום טוב, האם על האדם לחלק את סדר יומו בחג בין צרכיו הגופניים לבין חובתו הרוחנית, או שעליו להקדישו כולו או לזה או לזה, ושניהם מסכימים שבשבועות על האדם לחלק את החג בין העניינים. והדבר צריך ביאור, מדוע דווקא בחג השבועות כולם מודים ש"חציו לכם"?

התורה אסרה להקריב שאור ודבש, שנאמר: (ויקרא ב' י"א) "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה'", ורש"י שם פירש "וכל דבש - כל מתיקת פרי קרויה דבש". והנה מצינו שבכל החגים אסור להקריב לחם חמץ משום שהוא מכיל שאור, וכן אסור להקריב פירות, ואילו דווקא בחג השבועות אנו מביאים את שתי הלחם שהם חמץ, וכן אנו מתחילים להביא ביכורים שהם נחשבים דבש כמו שהובא ברש"י לעיל.

לביאור הדברים, ראשית עלינו להבין מדוע נאסר להקריב שאור ודבש על המזבח. השאור הוא סמל היצר הרע כמו שמובא בספרים הקדושים (סמל העצלות), וכן הדבש הוא סמל של יצר הרע - שהוא מסמל את התאוה. אם כך, בכל החגים נאסר עלינו להביא דברים שמסמלים את היצר הרע. אך בחג השבועות שבני ישראל הגיעו לדרגה גבוהה, כזו של אדם הראשון קודם החטא, ופסקה זוהמתו, אז אפשר להביא קרבן שמסמל את החומר ואת התאוה, כי בדרגה של אדם הראשון קודם החטא החומר לא מהווה הפרעה לאדם, וכמו שכתוב שאדם הראשון בגן עדן הסתובב ערום כי החומר לא היווה לו הפרעה.

אם כך, בזה מובן מדוע דווקא בחג השבועות הכל מודים שצריך להקדיש מהחג גם לכם, כי אז קיבלנו את הלוחות הראשונות והגענו לדרגת אדם הראשון קודם החטא, ואז אפשר גם לאכול ולשתות כי החומר אינו מפריע למי שהינו בדרגה רוחנית גבוהה כאדם הראשון.

ועל פי הנ"ל נראה לבאר דבר נוסף. הנה ביום כיפור קיבלנו את הלוחות השניות, שדרך קנייתן הוא במיעוט שינה, במיעוט שיחה, במיעוט דרך ארץ וכו' שדרך קניית התורה במהלך של הלוחות השניות הוא על ידי שבירת התאוות ושבירת הגוף. ולכן ביום כיפור, היום בו קיבלנו את הלוחות השניות, אנו צמים וממעטים בתענוג.

אך עדיין נתינת הלוחות השניות חסירה, והשלמתה מגיעה בפורים, כפי שרמב"ם אמר (שבת פח:): "אף על פי כן, הדור קבלוה בימי אחשורוש" - שאחרי נס פורים חזרו וקיבלו על עצמם היהודים את התורה מאהבת הנס, ואז הושלם מתן-התורה של הלוחות השניות. לפי דברינו יוצא, שיום כיפור ופורים הם כנגד חג השבועות, דהיינו בחג השבועות אנו מחלקים אותו חציו לה' וחציו לכם, ויום כיפור ופורים שבהם מציינים את קבלת הלוחות השניות, גם הם נחלקים חציו לה' (דהיינו יום כיפור) וחציו לכם (דהיינו פורים).

מקור: דברי תורה

פורים